Vastineet vuoden 2025 arviointikertomukseen

Sisällys

1 Arvio tilinpäätöskirjan laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeista 2
2 Taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi 3
3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja muut havainnot toimialoittain 5
Kunnanhallitus 5
Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta 8
Hyvinvointilautakunta 11
Tekninen lautakunta 13
Rakennus- ja ympäristölautakunta 15
4 Tilintarkastajan havainnot 16

1 Arvio tilinpäätöskirjan laadusta, luotettavuudesta ja kehittämistarpeista

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kokonaisuutena vuoden 2025 tilinpäätöstä voidaan pitää selkeänä ja hyvin laadittuna. Jäsentely on tarkoituksenmukainen ja tunnuslukujen avaaminen sanallisesti auttaa kuntalaisen perehtymistä talouden tunnuslukuihin.

Osavuosikatsausten oikeellisuuteen tulisi kiinnittää huomiota, jotta talouden tasapainoa ja suuntaa voitaisiin tarkemmin tarkastella jo vuoden kuluessa. Kuntalaisille tulee raportoida oikeita lukuja oikeaan aikaan.

Kokonaisuutena tilinpäätös on kuitenkin pieteetillä laadittu ja antaa laajan kuvan Ruskon kunnan tilanteesta vuoden 2025 jäljiltä.

Tilinpäätökseen sisälle sijoitettu henkilöstötilinpäätös on samoin riittävän kattava ja seikkaperäisesti laadittu. Se on kokonaisuutena tarpeeksi laajasti toteutettu ja sisältää monia olennaisia mittareita.

Kehityskohteita

Tarkastuslautakunta suosittelee, että erillinen henkilöstötilinpäätös poistetaan allekirjoitettavasta tilinpäätöksestä ja sisällysluettelosta sekä esitettäväksi esimerkiksi erillisenä liitteenä, johon toimintakertomuksessa viitataan. Tilintarkastaja ei lausu henkilötilinpäätöksestä mitään eikä tarkasta henkilöstötilinpäätöstä tai sen oikeellisuutta.

Edelleen tietyt talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt mittarit ja tavoitteet ovat vaikeasti arvioitavia. Tästä arviokertomuksesta on jätetty arvioimatta joitakin mittareita juurikin arvioinnin mielekkyyden kyseenalaisuuden vuoksi. Joitain mittareita on tuotu kertomukseen lisää.

Olisi toivottavaa, että tavoitteet olisivat useammin määritetyn haarukan sisällä, jolloin tavoitteita olisi helpompi seurata. Mikäli tavoitteet liittyvät johonkin mitattuun kyselyyn olisi kyselyyn saatujen vastausten määrä hyvä tietää arviointia tehtäessä.

Vastaus:

Vuoden 2026 tilinpäätös tullaan laatimaan niin, että henkilöstötilinpäätös on oma erillinen asiakirjansa. Tilinpäätökseen liitetään vain ne henkilöstöä koskevat tiedot, jotka sinne täytyy kirjata.

Vuoden 2027 talousarvion tavoitteiden ja mittareiden laadinnassa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että sekä tavoitteet että mittarit ovat sellaisia, että toiminnan toteutuminen on selkeästi arvioitavissa. Tavoitteet pyritään asettamaan niin, että ne on selkeästi rajattu ja numeerisesti tai laadullisesti mitattavissa. Tavoitteet pyritään kytkemään selkeästi kunnan strategiaan ja kuntalaisille tuotettaviin palveluihin. Mittareina pyritään käyttämään selkeitä panos/tuotos -mittareita (mm. eurot, henkilötyövuodet, kappalemäärät, vaikuttavuus).

2 Taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tilikauden 2025 tulos on 1 007 613,69 euroa ylijäämäinen. Muutettuun talousarvioon nähden tulos on 765 794 euroa ja alkuperäiseen talousarvioon nähden 1 014 032 euroa suurempi.

Ruskon kunnan toimintakate 15,9 milj. euroa laskee noin 74 412 euroa eli 0,46 prosenttia vuoteen 2024 verrattuna. Muutettuun talousarvioon nähden toimintakate parani noin miljoona euroa eli 6,1 prosenttia. Alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakate parani 1,3 milj. euroa. Toimintakatetta arvioitaessa pienempi on parempi.

Vuonna 2025 verotuloja kertyi yhteensä 14 milj. euroa, joka on lähes alkuperäisen talousarvion suuruinen. Verotulot alittuivat vain 1 810 euroa. Verotulot kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna 427 764 euroa. Kunnallisveroa kertyi 272 000 euroa enemmän.

Valtionosuuksia saatiin yhteensä noin 5,3 milj. euroa, mikä on 149 675 euroa vähemmän kuin alkuperäisessä talousarviossa ja 12 625 euroa vähemmän kuin muutetussa talousarviossa oli arvioitu. Vuoteen 2024 verrattuna valtionosuuksia saatiin 278 636 euroa vähemmän. Valtionosuudet laskivat lähes saman verran kuin mitä ne kasvoivat vuonna 2024. Vuonna 2025 valtionosuudet olivat lähes samansuuruiset kuin vuonna 2023. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2026 valtionosuudet tulevat olemaan 5 158 000 euroa, joten valtionosuudet laskevat 161 000 euroa. Tämä osoittaa, että valtionosuudet ovat laskeneet ja tulevat laskemaan.

Poistot ja arvonalentumiset 2,5 milj. euroa toteutuivat 470 000 euroa suurempana kuin 2024. Poistojen ja arvonalentumisen ryhmään sisältyy Palvelukeskus Jokikummusta tehty lisäpoisto 462 806,82 euroa.

Poistoeron muutos kirjataan tuloksi. Poistoeron muutos Jokikummun osalta on 213 879,61 euroa.

Rahavarojen määrä vuodenvaihteessa oli n. 4,714 miljoonaa euroa (sisältäen sijoitusvarallisuuden). Omavaraisuusaste on vuoden 2025 lopulla ollut 74,1 prosenttia. Omavaraisuuden taso on hyvä ja se on parantunut vuoden takaisesta 0,3 prosenttiyksikköä.

Kertynyt ylijäämä per asukas oli 3 001 euroa (vuonna 2024 ylijäämä per asukas oli 2 823 euroa).

Ruskon kunnan kassan riittävyyden ollessa 2025 lopussa 69 päivää. Kassan riittävyys on 2024 lopussa ollut 63 päivää. Kassan riittävyys on erinomainen ja on lisääntynyt kuudella päivällä.

Ruskolla on 3,5 miljoonan euron suuruinen sijoitussalkku, jonka markkina-arvo oli 31.12.2025 yhteensä 3 711 991 euroa.

Ruskon kunnan suhteellinen velkaantuneisuus on vuonna 2025 ollut 51,8 kun se vuosi sitten oli 50,3 prosenttia. Suhteellinen velkaantuminen lisääntyi hieman, kun kunta otti investointeihin uutta lainaa 2 milj. euroa.

Vuoden 2025 tilikauden tulos on 1 007 614 euroa. Verrattuna vuoden 2024 tilinpäätökseen tulos on noin 68 000 euroa heikompi, mikä johtuu edellä mainitusta lisäpoistosta. Mikäli lisäpoistoa ja poistoeron muutosta ei olisi tehty, tilikauden tulos olisi ollut noin 130 000 euroa parempi kuin vuonna 2024.

Vastaus:

Vuoden 2025 tilinpäätöksen ylijäämäinen tulos paransi edelleen Ruskon kunnan taloudellista asemaa.

Merkittävästi talousarviota parempi tulos oli seurausta ensisijaisesti siitä, että alkuperäiseen talousarvioon nähden toimintakulut alittuivat 1,2 milj. euroa ja muutettuun talousarvioon nähden noin 672 000 euroa. Näistä henkilöstökulujen toteutuma oli muutettuun talousarvioon nähden 331 981 euroa eli -2,7 prosenttia pienempi ja alkuperäiseen talousarvioon nähden henkilöstökulut alittuvat 660 250 euroa. Palvelujen ostot olivat muutettuun talousarvioon nähden 449 825 euroa eli 7,4 prosenttia pienemmät. Merkittävimmät vaikutukset tulivat varhaiskasvatuksen palvelusetelimenoista ja joukkoliikenteen palvelujen ostoista.

3 Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen ja muut havainnot toimialoittain

Kunnanhallitus

Yleishallinto

Tarkastuslautakunta:

TALVEAn tilintarkastuksessa on tarkasteltu kunnan hallintoa, sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Tässä yhteydessä on mm. tarkasteltu kunnan sääntöjen ja ohjeiden ajantasaisuutta, asianmukaisuutta sekä niiden noudattamista. Hallintosäännöstä on todettu, että se täyttää kuntalain § 90 vaatimukset. Hallintosääntö on hyväksytty valtuustossa 26.6.2025 ja se on tullut voimaan 1.6.2025.

Vuoden 2024 tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus puuttuvat kunnan nettisivuilta siten, että ne ovat helposti kuntalaisten löydettävissä.

Tarkastuslautakunta haluaa mainita erikseen, että tilintarkastuksessa on havaittu kehitettävää manuaalimaksuprosessissa. Manuaalimaksuprosessista mainitaan, että maksut voidaan lähettää maksuun ilman ennakkohyväksyntää. Lainaus tilintarkastuskertomuksesta: "nykyinen toimintamalli lisää virheellisen tai perusteettoman maksun riskiä. Suositellaan, että manuaalimaksuihin otetaan käyttöön hyväksyntäkontrolli tai muu riittävä kompensoiva kontrolli."

Ruskon kuntakonsernin tulos vuodelta 2025 on 707 532,89 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2024 konsernin tulos oli 1 041 127,46 euroa ylijäämäinen. Toivottavaa on, että kunnan taloutta pyrittäisiin suunnittelemaan siten, ettei ylijäämää kumuloituisi kohtuuttomasti tai tarpeettomasti.

Kunnanhallitus on nimennyt kokouksessaan 2.12.2024 § 275 asiantuntijatyöryhmän tarkistamaan kunnan hankintaprosesseja ja päivittämään jo vanhentuneen hankintaohjeen vuodelta 2012. Tarkastuslautakunta tarkastelee aihetta erillisessä luvussaan myöhemmin tässä arviointikertomuksessa.

Vastaus:

Julkisten asiakirjojen näkyvyyteen kunnan www-sivulla kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota ja huolehditaan siitä, että ne ovat mahdollisimman hyvin löydettävissä.

Maksatuksen käytännöt tarkastetaan ja kaikki maksatukset toteutetaan luotettavalla hyväksyntämallilla.

Kunnan talouden suunnittelu- ja seurantajärjestelmä pyritään hankkimaan ja käyttöönottamaan vuoden 2027 aikana. Tällä hetkellä käytössä oleva järjestelmäkokonaisuus ei tue talouden luotettavaa toteutumis- ja ennustamistehtävää riittävällä tavalla. Erityisesti talousennustaminen ei järjestelmässä ole mahdollista. Vuoden 2026 aikana ennustamista tehdään järjestelmän ulkopuolisilla laskelmilla.

Hankintaprosessien päivitys ei käynnistynyt vuoden 2025 aikana. Henkilövaihdoksen vuoksi se on viivästynyt myös vuoden 2026 aikana. Hankintaohjeistus pyritään päivittämään vuoden 2026 loppuun mennessä.

Joukkoliikenne

Tarkastuslautakunta:

Fölin asiakasmäärät olisi tärkeä saada kunnan käyttöön. Nyt tavoitteen saavuttamista ei voida arvioida.

Vastaus:

Föli on kehittänyt raportointiaan. Asiakasmäärät pyritään saamaan kunnan käyttöön niin laajasti kuin se on Fölin järjestelmistä saataville.

Elinkeinotoimi

Tarkastuslautakunta:

1,2 yrityksen lisääntymisen tavoite on saavutettu kirkkaasti ja 7,2 yrityksen lisääntymistä Ruskolle voidaan pitää erinomaisena saavutuksena.

Vastaus:

Tavoite ylittyi kuten tarkastuslautakunta toteaa.

Kaavoitus- ja maankäyttö

Tarkastuslautakunta:

Kunta ei voi vaikuttaa muiden omistamien tonttien tarjontaan, eikä sitä edelleenkään kannata asettaa kunnan tavoitteeksi.

Vastaus:

Vuoden 2026 talousarviossa eivät enää ole tavoitteina. Tonttikauppa on hiipunut edellisvuosiin nähden rakentamisen laskusuhdanteesta johtuen.

Tavoite/Mittari: Ajantasainen maankäytön suunnittelu, Yleiskaavat ja kaavamuutokset / Ruskon kunnanosan yleiskaavan valmistelu käynnistyy.

> Periaatteena päätöksenteossa on ollut, että Ruskon kunnanosan yleiskaavan valmistelua ei käynnistetä ennen kuin eteläosan osayleiskaava valmistuu.

Tavoite/Mittari: Ajantasainen maankäytön suunnittelu, Asemakaavat ja kaavamuutokset / Ketunluolan asemakaavan laajennus valmistuu

> Toimintavuoden aikana priorisoitiin Päällistönmäen asemakaavan laajennuksen valmistuminen Ketunluolan asemakaavan valmistumisen edelle tonttien valmistumisaikataulun johdosta.

Tavoite/Mittari: Ajantasainen maankäytön suunnittelu, Asemakaavat ja kaavamuutokset / Lähteenmäen asemakaavan muutos valmistuu

> Lähteenmäen asemakaavan valmistuminen viivästyi talousarviossa suunnitellusta kaavalausuntojen lisäselvitystarpeiden vuoksi.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta

Käsitelty kokouksessa 27.8.2026 § 64:

Tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa opetus-, varhaiskasvatus- ja sivistystoimi olivat vuoden 2025 tarkastuksen painopistealueina. Tarkastuslautakunta toteaa, että uuden sivistysjohtajan johdolla on kehitetty sivistystoimialan johtamista, rakenteita ja prosesseja, ja että työ jatkuu edelleen vuonna 2026.

Tarkastuslautakunnan havainnot opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan osalta

Varhaiskasvatuksen osalta tarkastuslautakunta nostaa esiin Karhukallion uuden päiväkodin käyttöönoton 1.4.2025 sekä uuden kotipesä-toimintamallin. Toimintamallin tavoitteena on tukea arjen joustavuutta ja tuoda säästöjä henkilöstön sijaisjärjestelyihin, mutta käyttöönotto edellyttää edelleen vahvaa muutosjohtamista sekä henkilöstön ohjaamista ja tukemista. Toimintamallin taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia voidaan arvioida tarkemmin vasta tulevina vuosina.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota siihen, että varhaiskasvatuksen henkilöstörakennetta tulee uudistaa varhaiskasvatuslain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Vuonna 2025 lastenhoitajien työsuhteita ei pystytty muuttamaan varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin työsuhteiksi, vaan muutokset jäävät tuleville vuosille toteutettaviksi pääasiassa luonnollisen poistuman kautta.

Pedagogisen toiminnan osalta tarkastuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuksen pedagogisen toiminnan laatu oli asiakastyytyväisyyskyselyn ja henkilöstölle tehdyn pedagogisen toiminnan kyselyn perusteella erittäin hyvällä tasolla. Keskiarvo oli 4,4/5. Kansallinen laadunarviointijärjestelmä Valssi otettiin käyttöön vuonna 2025, ja sen tuloksia on hyvä tarkastella seuraavalla toimintakaudella.

Tarkastuslautakunta huomauttaa varhaiskasvatuksen kuntalisän lopettamista koskevasta päätöksenteosta ja pyytää kiinnittämään huomiota hallintosääntöön. Lisäksi tarkastuslautakunta katsoo, että Hiidenvainion ja Satumetsän päiväkotien hallinnollisen yhdistämisen vaikutuksia henkilöstöön, toiminnan laatuun ja talouteen tulee arvioida tarkemmin.

Varhaiskasvatuksen toiminnallisina kehittämiskohteina arviointikertomuksessa nostetaan esiin pätevän henkilöstön saatavuus, veto- ja pitovoima, sairauspoissaolojen seuranta sekä päiväkotien piha-alueiden leikkivälineiden systemaattinen tarkastaminen, huolto ja korjaaminen.

Perusopetuksen osalta tarkastuslautakunta toteaa, että laadunarvioinnin tavoitteet saavutettiin. Arvioinnissa kiinnitetään kuitenkin huomiota siihen, että perusopetuksen laadun arvioinnin mittarit ovat edelleen monimutkaisia ja osin ympäripyöreitä. Jatkossa tuloksia olisi hyvä avata selkeämmin ja seurata Ruskon koulujen sijoittumisen kehittymistä suhteessa kansallisiin tuloksiin.

Oppimisen tuen uudistus astui voimaan 1.8.2025 ja on edellyttänyt kouluissa toimintakulttuurin muutosta. Perusopetuksessa vahvistettiin oppimisen tukea muun muassa esi- ja alkuopetuksen yhteisellä erityisopettajalla, yläkoulun tuntikehyksen lisäämisellä, alakoulujen samanaikaisopettajuuden vahvistamisella sekä oppimisen tuen ohjausryhmän ja konsultoivien erityisopettajien työn käynnistämisellä.

Perusopetuksen riskeinä tarkastuslautakunta mainitsee kelpoisuusehdot täyttävien sijaisten saatavuuden, tiettyjen ammattiryhmien rekrytointivaikeudet, valtionosuuksien kautta tulevien määrärahojen riittävyyden, työn kuormittavuuden lisääntymisen sekä oppilaiden keskinäisten ja henkilöstöön kohdistuvien väkivaltatilanteiden lisääntymisen. Tarkastuslautakunta katsoo, että riskejä ja niiden mittaamista tulee jatkossa avata tilinpäätöksessä selkeämmin.

Talouden osalta tarkastuslautakunta toteaa, että varhaiskasvatuksen toimintatuotot kasvoivat huomattavasti ja olivat 61,6 prosenttia suuremmat kuin talousarviossa arvioitiin. Tuottojen ylitystä selittävät muun muassa käyttöasteen nousu, ostopalveluiden tarpeen lasku, henkilöstöresursoinnin mitoitustapa, muista kunnista varhaiskasvatukseen osallistuneet lapset sekä täydentävän varhaiskasvatuksen maksutuotot. Varhaiskasvatuksen toimintakatteen alitus oli merkittävä.

Perusopetuksen toimintatuotot jäivät 10,8 prosenttia muutetun talousarvion tavoitteesta, mikä johtui erityisesti kotikuntakorvausten vähenemisestä. Henkilöstö- ja ostopalvelumenojen säästöt selittivät osaltaan menojen alitusta. Tarkastuslautakunta kiinnittää lisäksi huomiota siihen, että perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset nousivat vuoteen 2024 verrattuna 241 euroa oppilasta kohden, eikä nousun syitä ollut tilinpäätöksessä avattu tarkemmin.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan toimenpiteet ja vastine

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta merkitsee tarkastuslautakunnan havainnot tiedoksi ja toteaa, että arviointikertomuksessa esiin nostetut kehittämiskohteet ovat pääosin sellaisia, joiden edistäminen on jo käynnissä osana vuoden 2026 toiminnan, talouden ja johtamisen kehittämistä.

Varhaiskasvatuksessa jatketaan Karhukallion päiväkodin kotipesä-toimintamallin vakiinnuttamista sekä päiväkotien johtamisrakenteen arviointia. Toimintamallien vaikutuksia seurataan sekä toiminnallisesta, taloudellisesta että henkilöstön työhyvinvoinnin

näkökulmasta. Henkilöstörakenteen kehittämistä jatketaan varhaiskasvatuslain mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä.

Varhaiskasvatuksen arviointia ja laadunhallintaa kehitetään edelleen hyödyntämällä asiakastyytyväisyyskyselyjä, henkilöstön arviointitietoa sekä Valssi-laadunarviointijärjestelmän tuloksia. Yhteisöllisen kulttuurin ja lähiympäristöyhteistyön tavoitteita ja mittareita täsmennetään tulevissa talousarvio- ja tilinpäätösprosesseissa.

Päiväkotien piha-alueiden ja leikkivälineiden tarkastaminen, huolto ja korjaaminen kuuluu teknisen lautakunnan toimialueeseen. Tavoitteena on vahvistaa ennakoivaa kunnossapitoa ja varmistaa, että mahdolliset korjaustarpeet huomioidaan oikea-aikaisesti myös talousarvion valmistelussa.

Perusopetuksessa jatketaan oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanoa ja seurataan vuonna 2025 käynnistettyjen rakenteiden vaikuttavuutta. Laadunarvioinnin mittareita ja tulosten raportointia kehitetään siten, että tavoitteiden toteutumista, kansallisiin tuloksiin vertautumista ja kehityssuuntaa voidaan arvioida aiempaa selkeämmin.

Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen henkilöstöriskejä, rekrytointitilannetta, työkuormitusta, sairauspoissaoloja sekä väkivalta- ja uhkatilanteita seurataan osana toimialan normaalia johtamista, työhyvinvoinnin seurantaa ja riskienhallintaa. Raportointia pyritään täsmentämään tulevissa tilinpäätös- ja toimintakertomusteksteissä.

Talouden osalta lautakunta kiinnittää jatkossa erityistä huomiota lapsi- ja oppilasmääräennusteiden tarkentamiseen, kotikuntakorvausten muutoksiin, palvelutarpeen ennakointiin ja oppilaskohtaisten kustannusten kehityksen selkeämpään avaamiseen talousarvio- ja tilinpäätösasiakirjoissa.

Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta päättää, että toimenpiteiden etenemistä seurataan osana toimialan normaalia talouden, toiminnan ja riskienhallinnan raportointia. Opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta toteaa, että koulujen ja päiväkotien piha- ja leikkivälineiden kunnossapito ja niihin liittyvät määrärahat kuuluvat teknisen lautakunnan toimialaan ja vuosibudjettiin. Toiminnallisten riskien osalta toimintakulttuuria on tarkennettu päiväkodeissa ja kouluissa mm. ilmoitustapoja tarkentamalla. Arviointikertomuksessa 2025 koulujen ja päiväkotien pihavälineet oli mainittu opetus- ja varhaiskasvatuslautakunnan alla, vaikka piha- ja leikkivälineiden huolto ja budjetti kuuluu teknisen lautakunnan alaisuuteen.

Hyvinvointilautakunta

Käsitelty kokouksessa 25.8.2026 § 57

Hyvinvointipalvelujen osalta tarkastuslautakunta toteaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön toteutuneen suunnitelmallisesti ja yhteistyön hyvinvointialueen kanssa vakiintuneen. Ruskon HYTE-kerroin oli koko Suomen kolmanneksi paras. Myös useat muut hyvinvointipalveluille asetetut tavoitteet toteutuivat hyvin.

Tarkastuslautakunnan havaintoihin annetaan seuraavat vastaukset:

Esteettömyyden edistäminen

Vuoden 2025 talousarviossa tavoitteeksi oli asetettu vähintään 10 000 euron investointimääräraha esteettömyyskartoituksiin ja -korjauksiin. Erilliseen esteettömyyden edistämisen investointiprojektiin ei kuitenkaan varattu määrärahaa kunnan investointitilanteen vuoksi. Esteettömyyttä parannettiin rakennusinvestointien yhteydessä. Jatkossa tavoitteen ja siihen osoitettavan määrärahan välinen yhteys tulee kuvata talousarviossa ja tilinpäätöksessä yksiselitteisemmin.

Etsivä nuorisotyö

Etsivälle nuorisotyölle asetettu 20 asiakkaan määrällinen tavoite ei toteutunut, vaan kirjattuja asiakkuuksia oli kuusi. Pelkkä kirjattujen asiakkuuksien määrä ei kuitenkaan kuvaa kattavasti etsivän nuorisotyön toimintaa tai tavoittavuutta. Nuoria kohdataan myös avoimessa toiminnassa, oppilaitos- ja verkostoyhteistyössä sekä muissa matalan kynnyksen toimintamuodoissa ilman, että kohtaaminen johtaa etsivän nuorisotyön asiakkuuteen. Toimintaa ja sen mittareita kehitetään siten, että ne kuvaavat nykyistä paremmin sekä tavoittavuutta että varsinaisten asiakkuuksien määrää.

Kirjastopalvelut

Kirjastopalvelujen toimintakulut asukasta kohden jäivät selvästi talousarviossa asetetun enimmäistason alle. Lainaus oli kuitenkin tavoitetta korkeammalla tasolla, 14,6 lainaa asukasta kohden. Sen sijaan aineistomääräraha, henkilöstöresurssi ja fyysisten käyntien määrä jäivät asetetuista tavoitetasoista. Ruskon kunnanosan kirjasto on toiminut väistötiloissa, mikä on vaikuttanut erityisesti fyysisten käyntien määrään ja palvelun järjestämiseen. Uuden

kunnantalon ja kirjaston valmistuminen mahdollistaa kirjastopalvelujen toiminnan ja saavutettavuuden kehittämisen olennaisesti nykyisestä.

Liikunta- ja nuorisopalvelujen tavoitteet toteutuivat muutoin pääosin hyvin. Liikuntapalveluissa toteutui muun muassa kahdeksan erityisryhmien ja ikääntyneiden säännöllistä liikuntaryhmää ja liikuntaneuvonnan kehittämiseen saatiin yhteensä 40 000 euroa avustusta. Nuorisopalveluissa avoimen toiminnan, tapahtumien, kouluyhteistyön ja nuorten osallisuuden tavoitteet toteutuivat.

Tekninen lautakunta

Käsitelty kokouksessa 13.8.2026 § 69:

Tarkastuslautakunnan havainnot teknisen lautakunnan osalta:

Teknisen lautakunnan alaisessa toiminnassa on havaittavissa useita henkilöstön työhyvinvointiin ja johtamiseen liittyviä haasteita. Teknisen osaston työntekijöiden työkuormitus on ollut merkittävä, mikä näkyy henkilöstön kokemana ylikuormittumisena sekä suhteellisen korkeina sairauspoissaoloina.

Tällainen tilanne herättää yleisesti huolta henkilöstön työturvallisuudesta, jaksamisesta, työssä viihtymisestä sekä toiminnan pitkäjänteisestä kestävyydestä. Arvioinnissa nousi esille, että työskentely teknisellä osastolla perustuu osittain voimakkaaseen itseohjautuvuuteen. Vaikka itseohjautuvuus voi parhaimmillaan lisätä työn joustavuutta ja tehokkuutta, nykyisessä kuormittavassa tilanteessa sen koettiin osin korostuvan liikaa suhteessa esihenkilötukeen.

Arvioinnin perusteella esihenkilön tuki ja työn ohjaus eivät kaikilta osin ole riittäviä työmäärään nähden, mikä voi lisätä kuormittuneisuutta ja epäselvyyttä työn priorisoinnissa.

Samanaikaisesti on kuitenkin todettava, että kunnan palveluista toteutetussa tyytyväisyyskyselyssä tekninen osasto sai kokonaisuutena hyvää palautetta kuntalaisilta. Tämä osoittaa henkilöstön ammattitaitoa, sitoutuneisuutta sekä kykyä ylläpitää palveluiden laatua haastavasta työtilanteesta huolimatta.

Tarkastus- ja arviointityössä katsotaan kuitenkin tärkeäksi, että teknisen osaston henkilöstön työhyvinvointiin, työmäärän hallintaan sekä esihenkilöresursseihin kiinnitetään jatkossa erityistä huomiota. Pitkittynyt kuormitus heikentää henkilöstön työssä jaksamista, lisää sairauspoissaoloja ja työtapaturmariskiä. Työntekijöiden kuormittuminen saattaa näkyä myös palveluiden laadun heikentymisenä.

Lautakunnan ja kunnan johdon olisi syytä arvioida mahdollisuuksia:

• työn kuormituksen tasaisempaan jakamiseen,

• esihenkilötyön ja henkilöstön tuen vahvistamiseen,

• työhyvinvoinnin seurantaan ja varhaiseen puuttumiseen, sekä henkilöstöresurssien riittävyyden arviointiin suhteessa kasvaviin tehtävämääriin.

Tekninen lautakunta on ryhtynyt toimiin henkilöstön kuormittamisen vähentämiseksi. Lautakunta on lisännyt talousarviossa 1 HTV:n kiinteistöhuoltoon ja 0,5 HTV laitoshuoltoon. Tekninen lautakunta esittää resurssien lisäämistä valtuustolle jatkossa, jos tarvetta ilmenee.

Tarkastuslautakunnan havainnot tavoitteiden toteutumisesta teknisen lautakunnan osalta: Toimitila- ja vuokrauspalvelujen nettokustannukset, €/asukas ylittyivät, koska jo esittelytekstissä mainittu Palvelukeskus Jokikummusta tehty lisäpoisto vaikuttaa suoraa tulokseen.

Ruokapalvelut, bruttokustannukset, €/asukas ylittyivät, koska elintarvikkeiden hinnat nousivat oletettua enemmän.

Tekninen lautakunta keskusteli resurssien kohdistamisesta ja toimintamalleista, lautakunta seuraa tilannetta ja asiaan palataan viimeistään lokakuussa.

Rakennus- ja ympäristölautakunta

Käsitelty kokouksessa 20.8.2026:

Arviointikertomuksessa on todettu, että ympäristönsuojelussa oli kuntalaisten tekemiä ilmoituksia / valituksia ja neuvontaa 191 kpl (2024/59, 2023/70, 2022/30). Näiden määrä on noussut hälyttävästi. Ympäristökatselmuksissa on tehty velvoitteita piha-alueiden siistimisestä ja luvattomasti sijoitettujen maa-ainesten ja jätteiden poistaminen kiinteistöiltä. Myönnetyissä määräajoissa ja lisäajoissa saattaisi olla kiristettävää.

Valtuuston hyväksymät tavoitteet täyttyivät muuten paitsi asiakastyytyväisyydessä ympäristönsuojelun palveluihin.

Vuoden 2025 arviointikertomus on esityslistan liitteenä.

Rakennus- ja ympäristölautakunta toteaa vuoden 2025 arviointikertomuksesta, että lautakunnan osalta ei ole erityisiä huomioitavia asioita. Talousarvioesitykseen sidotut tavoitteet on saavutettu pääsääntöisesti. Ympäristönsuojelun asiakastyytyväisyys jäi tavoitteesta, mutta siihen ehkä vaikuttaa osaltaan teknisten palvelujen kyselyn vähäinen vastaajamäärä (rakennusvalvonta 10/ympäristönsuojelu 11 kpl). Vastausta pyydettiin niiden palvelujen osalta, joita koskien on asioinut kunnassa, mutta ainakin avoimissa palautteissa korostui yleinen mielipiteen anto kunnassa vireillä olleista ympäristönsuojelun lupahakemuksista, eikä niinkään itse palvelusta.

Ympäristönsuojelun suoritteiden kirjaamisesta ja seurannan selkeyttämisestä sovittiin uuden yhteistyösopimuksen neuvotteluissa. Tämän vuoksi osassa suoritteita on voinut olla suurempaa vaihtelua. 191 kpl sisältää myös kuntalaisten neuvontaa, joten on hyvä, että palvelua käytetään tiedonsaantiin esim. vieras- ja direktiivilajien osalta.

Määräaikojen osalta tulee huomioida, että niitä harkitaan aina myös kohdekohteisesti. Joissakin velvoitteissa on voinut vaikuttaa mm. kiinteistön omistajan korkea ikä ja siten kehotukseen liittyvien töiden suorittamisaika, kun töitä ei pystytä tekemään itse. Kiinteistöä koskeva kehotus ja määräys voidaan antaa vain kiinteistön omistajalle / haltijalle, vaikka kiinteistöllä olisi joku muu toimija, jonka vuoksi kehotus annetaan, tai muu taho vastaisi kiinteistön ylläpidosta.

4 Tilintarkastajan havainnot

Yleisesti tilintarkastuksessa esiin nousee kunnan positiiviset ylitykset. "Ruskon kunta on laatinut vuodelta 2025 konsernitilinpäätöksen, joka sisältää tuloslaskelman, taseen, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Ruskon kunnan konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kolme tytäryhteisöä, yksi kuntayhtymä ja yksi osakkuusyhteisö. Kaksi kuntayhtymää on jätetty yhdistelemättä olennaisuusperiaatetta noudattaen.

Ruskon kuntakonsernin tulos vuodelta 2025 on 707 532,89 euroa ylijäämäinen. Vuonna 2024 konsernin tulos oli 1 041 127,46 euroa ylijäämäinen.

Konsernitaseen taseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on 31.12.2025 ollut 18 801 536,53 euroa."

Investoinneista ja hankinnoista mainitaan, että tarkastelluilta osin Ruskon hankinnoissa on toimittu lainmukaisesti ja asianmukaisesti. Tarkastuksessa on kuitenkin havaittu, että kunnan voimassa olevassa hankintaohje on hyväksytty 2.4.2012. Hankintaohje sisältää jo osin vanhentuneita tietoja ja viittauksia. Tilintarkastuskertomus suosittelee päivittämään kunnan hankintaohjeen vastaamaan voimassa olevaa hankintalainsäädäntöä. Tätä aihetta on käsitelty myös aiemmin tässä arviointikertomuksessa.

Yhteenvetona Ruskon kunnan tilintarkastuksesta voidaan mainita, että kunnan hallintoa on hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti, sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta on järjestetty asian mukaisesti sekä valtionosuuksien perusteista annetut tiedot ovat olleet oikeita.

Kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös on laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Vastaus:

Hankintaohjeen osalta todetaan, että ohjeen päivitys pyritään käynnistämään vuoden loppuun mennessä, mahdollisesti ohje valmistuukin jo vuoden loppuun mennessä.